Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
01.06.2026
LVV-U/85137/2026
Julkinen

Kankaanpään kaupunki
Tekninen lautakunta
kankaanpaan.kaupunki@kankaanpaa.fi
(sähköisesti)

26.3.2026 Lausuntopyyntö jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksestä

Lausunto jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksestä, jätelain valvonta, Kankaanpään kaupungin jätehuoltoviranomainen, Kankaanpää

Tausta

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kehottanut Kankaanpään kaupungin jätehuoltoviranomaisena toimivaa teknistä lautakuntaa 28.10.2025 jätelain (646/2011) mukaisten päätösten laatimiseksi jätteenkuljetusjärjestelmistä 31.5.2026 mennessä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kehottanut Kankaanpään kaupunkia laatimaan riittävät selvitykset päätöksenteon tueksi ennen päätösten tekemistä. Selvityksistä on pyydetty toimittamaan lausuntopyyntö Lupa- ja valvontavirastolle, joka on toiminut jätelain 24 §:n mukaisena yleisenä valvontaviranomaisena 1.1.2026 alkaen.

Kankaanpään kaupungin Varsinais-Suomen ELY-keskukselle toimittamien tietojen perusteella Kankaanpään kaupungissa ei ole tehty jätelain 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaista päätöstä jätteenkuljetusjärjestelmästä saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta, joka olisi tullut siirtymäsäännöksen mukaan tehdä 1.5.2013 mennessä. Kankaanpään kaupungin tekninen lautakunta on tehnyt sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta päätöksen kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta 29.4.2013. Varsinais-Suomen ELY-keskus on katsonut, että päätös ei ole perustunut riittävään selvitykseen jätteenkuljetuksen toimivuudesta.

Kunnan, jossa jätteenkuljetus on järjestetty sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tullut järjestää jätteenkuljetus jätelain 36 § tai 37 § (714/2021) mukaisesti viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Kankaanpään kaupungin jätehuoltoviranomainen on 26.3.2026 pyytänyt Lupa- ja valvontaviraston lausuntoa jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Jätelain (646/2011) esitöistä (HE 199/2010 vp)

Hallituksen esityksessä jätelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 199/2010 vp) todetaan yleisperustelujen kohdassa 3.1.3 (Jätehuollon vastuut), että ehdotuksen mukaan kunnalla säilyisi edelleen vuoden 1993 jätelain sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen kaltainen mahdollisuus järjestää vastuulleen kuuluvien yhdyskuntajätteiden kuljetus kunnan tietyllä alueella siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus). Kuljetusjärjestelmään liittyvän kunnan päätöksenteon edellytyksiä kuitenkin täsmennettäisiin ja lakiin lisättäisiin säännökset kuljetusten seurannan ja valvonnan tehostamiseksi. Hallituksen esityksessä todetaan tähän liittyen edelleen, että vuoden

1993 jätelaissa olevaa ja ehdotuksessa säilytettyä kunnan mahdollisuutta valita kahden jätteenkuljetusjärjestelmän välillä voidaan lähtökohtaisesti pitää kunnan itsehallintoa tukevana ratkaisuna.

Hallituksen esityksessä todetaan kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskevan 37 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa, että kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin vuoden 1993 jätelaissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos pykälän 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta varmistuu 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvataan jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjä kolmea edellytystä, ja todetaan erityisesti 1 momentin kolmannen kohdan osalta, että kunta voisi kokonaisarviossa painottaa niitä tekijöitä, joita se pitää alueellisesti tärkeinä näkökohtina.

Hallituksen esityksen 37 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan edelleen, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin vuoden 1993 jätelain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi. Jätteenkuljetuksen järjestäminen 37 §:n mukaisesti johtaa siihen, että kiinteistön haltija on velvollinen tekemään sopimuksen jätteen kuljettamisesta. Se lisää kiinteistön haltijan velvollisuuksia verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Lupa- ja valvontaviraston lausunto

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on jätelain jätehuoltojärjestelmässä ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei kunnan järjestämää jätteenkuljetusjärjestelmää ole käsitelty selvityksessä lainkaan, vaikka selvityksessä päädytään saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta johtopäätökseen, jonka mukaan jätelain 37 §:n 1 momentin mukaiset edellytykset järjestelmän valinnalle eivät täyty. Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että kaikki jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät.

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen on oikeusharkintaa, eikä päätöksenteko voi perustua yksinomaan esimerkiksi kunnan kantaan, mikä ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:2016:19. Jätelaki rajoittaa näin ollen päätöksentekijän harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa. On myös syytä ottaa huomioon, että edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan vuoden 1993 jätelain mukaiset edellytykset.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen jätteenkuljetus voidaan päättää järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena vain, jos kaikki jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät. Arviointi tulee perustaa hallintolain 31

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
01.06.2026
LVV-U/85137/2026
Julkinen

§:n 1 momentin mukaisiin riittäviin selvityksiin. Mikäli edellytykset eivät täyty, kunnan tulee lähtökohtaisesti siirtyä kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmästä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Lausuttavana olevan selvityksen tulosten ja siinä tehtyjen johtopäätösten perusteella ei voida päätellä, että kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyisivät sekalaisen yhdyskuntajätteen taikka saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta. Selvityksessä ei ole käsitelty riittävästi jätelain 37 §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 mukaisten edellytysten täyttymistä, tuotu esille päätöksenteon kohteena olevan alueen ominaisuuksia tai perusteltu, mitä seikkoja jätehuoltoviranomainen painottaa arvioinnissa ja minkä vuoksi.

KHO on ennakkopäätöksellään 24:2018 ottanut erityisesti kantaa siihen, että hallintolain 31.1 §:n nojalla tehtävissä selvityksissä on erityisesti kiinnitettävä huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta. Selvityksen perusteella on voitava arvioida, että kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset täyttyivät koko sillä alueella, jota päätös koskee. Tämä edellyttää esimerkiksi jätehuollon järjestämisen kannalta erityyppisten alueiden, kuten kaupunki- ja maaseutumaisten alueiden, tarkastelua erikseen sekä muiden asiaan vaikuttavien seikkojen merkityksen selvittämistä. Asiaa on lisäksi kattavasti tarkasteltu esimerkiksi KHO:n ratkaisussa 27.5.2019 (2476/2019).

Kyseisessä päätöksessä todetaan Suomen Kuntaliitto ry:n yleiskirjeestä: Jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan liittyvien selvitysten sisältöä on tarkemmin käsitelty esimerkiksi Suomen Kuntaliitto ry:n yleiskirjeessä (5/80/2013). Yleiskirje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää kunnissa apuna laadittaessa selvityksiä jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa koskevan päätöksenteon tueksi.

Jätelain 37.1 §:n mukainen ratkaisu edellyttää viranomaisen tapauskohtaista harkintaa ja siten myös selvitysten sisältövaatimusten määrittäminen edellyttää aina tapauskohtaista ja toiminta-alueen ominaisuuksiin sekä muihin asiassa olennaisiin seikkoihin perustuvaa harkintaa johtopäätösten tekemiseksi.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa 23.7.2018 taltionumero 3565 on katsottu, että asiassa tehdyt selvitykset voivat olla riittäviä, vaikka ne eivät täytä esimerkiksi Kuntaliiton yleiskirjeessä (5/80/2013) esitettyjä ohjeellisia vaatimuksia, kunhan selvityksen perusteella on kuitenkin arvioitavissa, täyttyvätkö edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle.

Tapauskohtaisesti eri seikat voivat eri alueilla nousta merkittävämpään rooliin jätelain 37.1 §:n mukaisia edellytyksiä arvioitaessa, etenkin, kun huomioidaan, että jätehuoltoviranomaisella on mahdollisuus perustellusti painottaa tärkeinä pitämiään seikkoja tehdessään kokonaisarviota kuljetusjärjestelmän valintaa koskevan päätöksen vaikutuksista.

Tämän vuoksi Lupa- ja valvontavirasto lähtökohtaisesti suosittelee tutustumaan kaikkiin Kuntaliiton yleiskirjeessä mainittuihin suosituksiin selvitettävistä seikoista. Kukin kunnan jätehuoltoviranomainen tekee oman toimialueensa kokonaisvaikutusten arvioinnin osalta perustellun ratkaisun siitä, minkä seikkojen selvittäminen on päätöksenteon kohteena

olevan alueen osalta olennaista, jotta edellytyksiä voidaan arvioida hallintolain 31.1 §:n mukaisiin selvityksiin perustuen.

Lupa- ja valvontaviraston näkemys on lausunnossa perustellusti, ettei lausuttavana olevan selvityksen perusteella voida yksin tehdä sellaisia johtopäätöksiä, jotta selvitystä yksin voitaisi käyttää perusteena kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta päättämiseksi sekalaisen yhdyskuntajätteen taikka saostus- ja umpisäiliölietteen osalta.

Sekalainen yhdyskuntajäte

Palvelujen saatavuus kattavasti, luotettavasti ja syrjimättömästi (JL 35 ja 37.1 § 1 kohta)

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Selvityksen perusteella Kankaanpään kunnan alueella on noin 5200 kohdetta, jotka kuuluvat sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäisen keräyksen piiriin.

Selvityksen mukaan jätehuoltoviranomainen ylläpitää kohderekisteriä ja sen ajantasaisuus tarkistetaan käytettävissä olevan tiedon perusteella 2-4 kertaa vuodessa. Selvityksen perusteella jätehuoltoviranomaisen tietoon tulee yksittäisiä kiinteistöjä, joilla ei ole jäteastiaa tai sopimusta jätteenkuljetuksesta. Näiden kiinteistöjen haltijoita kehotetaan liittymään jätteenkuljetukseen hankkimalla jäteastia ja tekemällä sopimus jätteenkuljetusyrityksen kanssa.

Jätehuoltoviranomaiselle ei ole tullut ilmoituksia jätteen kuljetukseen liittyvistä epäkohdista.

Selvityksestä ei ilmene tietoja tai karttaa alueista, joita kiinteistöittäinen keräysvelvoite koskee taikka arviota palveluiden saatavuudesta kattavasti ja luotettavasti kyseisillä alueilla. Alueiden osalta ei ole myöskään esitetty tietoja alueiden ominaisuuksista tai keskinäisistä eroista.

Lupa- ja valvontaviraston näkemys on, ettei selvityksen perusteella ole mahdollista luotettavasti arvioida, onko palveluita kunnan alueella saatavilla kattavasti ja luotettavasti, sillä selvityksen perusteella ei ole tiedossa, mille kiinteistöille palvelun tulisi olla saatavilla tai missä palvelua on nykytilanteessa tosiasiallisesti saatavilla. Selvityksessä ei ole myöskään kuvattu päätöksenteon kohteena olevia alueita. Selvityksessä on mainittu, että Kankaanpään kaupungin alueella toimii 4 jätteen kuljetusyritystä.

Selvityksestä ei suoraan käynyt ilmi, onko alueen kiinteistöillä tosiasiallista mahdollisuutta kilpailuttaa jätekuljetus, sillä selvityksestä ei ilmene toimivatko mainitut jätteen kuljettajat koko kunnan alueella. Selvityksen perusteella ei siis ole varmaa, onko päätöksen teon kohteena olevalla alueella saatavilla jätteen kuljetuspalvelua kattavasti ja luotettavasti.

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
01.06.2026
LVV-U/85137/2026
Julkinen

Edellytystä kohtuullisista ja syrjimättömistä ehdoista on tarkasteltu ainoastaan hintavertailun perusteella. Vertailussa ei ole huomioitu muita palveluehtoja taikka ehtojen kohtuullisuutta ja tasapuolisuutta kiinteistöittäisen keräyksen alueilla.

Lupa- ja valvontaviraston näkemys on, ettei selvityksen perusteella ole mahdollista luotettavasti arvioida, onko palveluita kunnan alueella saatavilla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, sillä selvityksestä ei ilmene, millä ehdoin palvelua on tuotettu muiden kuin hintatietojen osalta.

Alueilla, joilla on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, tulee lähtökohtaisesti olla tarjolla kuljetuspalveluja tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin kaikille alueen jätteen haltijoille. Kun huomioidaan saatavilla olevan palvelun määrä, on mahdollista, että yritys voi perusteettomasti kieltäytyä tarjoamasta palvelua alueella sijaitsevalle palvelua pyytävälle kiinteistölle.

Esimerkiksi maksamattomien jätehuoltomaksujen seurauksena voi mahdollisesti syntyä tilanne, jossa kiinteistön jätehuolto lopetetaan, eikä yksikään kuljetusyrittäjä suostu solmimaan uutta kuljetussopimusta, jolloin kuljetuspalvelujen syrjimättömyys ei toteudu.

Edellä mainituin perustein jätelain 35 §:n 2 momentin vaatimusta siitä, että jätteenkuljetuspalveluiden on oltava tarjolla luotettavasti ja kattavasti, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, ei voida katsoa selvityksen perusteella todennetun. Selvityksen perusteella ei voi tehdä johtopäätöstä, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä takaisi tasapuolisen kohtelun kaikille kiinteistöille.

Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (JL 37.1 § 2 kohta)

Edellytyksen täyttymistä ei ole riittävästi arvioitu selvityksessä.

Selvityksen perusteella Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että selvitys ei tue johtopäätöstä siitä, että kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa tai tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä. Vastaavasti selvityksen perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä, etteikö jätteenkuljetuksen järjestäminen kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena voisi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. (JL 37.1 § 3 kohta)

Edellytyksen täyttymistä ei ole riittävästi arvioitu selvityksessä.

Selvityksessä ei ole arvioitu esimerkiksi kiinteistöjen liittymisastetta kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Lupa- ja valvontavirasto pitää muun muassa liittymisasteen arviointia olennaisena seikkana kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen toimivuuden kokonaisarvioinnin osalta.

Selvityksen perusteella Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että selvitys ei tue johtopäätöstä siitä, että kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella olisi myönteisiä

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
01.06.2026
LVV-U/85137/2026
Julkinen

vaikutuksia, kun huomioidaan kotitalouksien asema sekä yritysten ja viranomaisten toiminta.

Saostus- ja umpisäiliölietteet

Jätteenkuljetus voidaan päättää kunnassa järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että kaikki jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät. Kuten selvityksessäkin on todettu, ei selvitykseen saatavilla olleiden tietojen perusteella voida tehdä johtopäätöstä edellytysten täyttymisestä.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Sanna-Kaisa Kivilompolo ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Sohvi Hälikkä. Tiedot hyväksynnästä asiakirjan viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/85137/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/85137/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kivilompolo Sanna-Kaisa 01.06.2026 07:40

Ratkaisija Hälikkä Sohvi 01.06.2026 15:46